

1 **Notulen**

2
3 Bestuursvergadering van de NBA, gehouden op dinsdag 6 februari 2024 ten kantore van de NBA te
4 Hoofddorp, aanvang 10.15 uur

5
6 **Aanwezig:**

7 Van het NBA-bestuur:

8 Kris Douma (KD)	- voorzitter
9 Monika Bankert (MB)	- bestuurslid
10 Christel Deckers (CD)	- bestuurslid
11 Aleks Kayhan (AK)	- bestuurslid
12 Jan Rijken (JR)	- bestuurslid
13 Carla Slotema (CS)	- plv. voorzitter
14 Steef Visser (SV)	- bestuurslid

15
16 Van het NBA-bureau:

17 Rob Heinsbroek (RH)	- stafmedewerker bestuurssecretariaat
18 Erica Steenwijk (ES)	- bestuurssecretaris
19 Liane Vlaskamp (LV)	- algemeen directeur

20
21
22 **1. Opening**

23
24 KD opent de vergadering om 10.17 uur.

25
26 KD heet speciaal GV welkom die sinds 1 februari directeur operations is bij de NBA. Hij is in deze
27 bestuursvergadering aanwezig bij agendapunten 1 t/m 7. Er wordt nog nader bepaald of GV bij elke
28 bestuursvergadering aanwezig zal zijn, of dat zijn aanwezigheid beperkt blijft tot de diverse agendapunten die
29 onder 'operations' vallen.

30
31
32 **2. Notulen, actielijst en jaarplanning**

33
34 **2.a. Notulen 9 januari 2024 (AB 2024-044)**

35 Geen inhoudelijke opmerkingen ter vergadering. De notulen van de bestuursvergadering van 9 januari 2024
36 worden vastgesteld met nummer AB 2024-044 met inachtneming van de eerder ingebrachte schriftelijke
37 opmerkingen van de bestuursleden die in mark-up in de notulen zijn opgenomen. Een schone en definitieve
38 versie van de notulen wordt vervolgens ter vergadering ondertekend door de voorzitter en de
39 bestuurssecretaris.

40
41 **2.b. Actiepuntenlijst 9 januari 2024 (AB 2024-031)**

42 De actiepuntenlijst wordt doorgenomen en geactualiseerd.

- 43
44
- 45 • 2023-13 'Nagaan reactie ministerie op amendement Faillissementswet'; dit is nagevraagd bij
 - 46 • 2023-24 'Opvolging punten uit rapportages van de controlerend accountant'; is geagendeerd bij punt
- 47 12.d.

48
49 Actiepunt 2023-24 is afgehandeld en wordt van de actielijst verwijderd.

50
51 Inzake de actiepunten voor de langere termijn worden de punten 672a, 680, 683 en 695 van de lijst
52 verwijderd. Redenen hiervoor zijn opgenomen in de actielijst AB 2024-031.

53
54 **2.c. Jaarplanning 2024 (AB 2024-032)**

55 Bespreking van het programmaplan Beroepsprofiel is verplaatst naar de vergadering van 5 maart. Dit
56 bevreedt CD aangezien zij en MB dit onderwerp reeds hebben voorgesproken t.b.v. agendering in de
57 bestuursvergadering vandaag. LV geeft aan dat ná deze voorbespreking er nog enkele inhoudelijke
58 vraagstukken nader uitgewerkt moesten worden, de projectleiderspositie nog niet was ingevuld en dat bij

59 bespreking van het programmaplan in het bestuur er ook een eerste reactie vanuit het bureau op diverse
60 aanbevelingen uit het rapport Expertgroep zal worden opgenomen. Ten behoeve van optimale bespreking in
61 bestuur is het daarom verplaatst naar de maart-vergadering.
62 Diverse bestuursleden geven bij dit onderwerp alvast aan dat communicatie vanuit de NBA over voortgang
63 herziening beroepsprofiel belangrijk is. Veel leden en stakeholders volgen dit onderwerp immers met
64 belangstelling.

67 3. Vaststelling agenda

69 De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

72 4. Mededelingen

74 • Discussienotitie 'Geheimhouding ontrafeld'

75 De consultatiereacties op de discussienotitie 'Geheimhouding ontrafeld' zijn op 24 januari jl. op de NBA
76 website gepubliceerd. KD informeert dat er recent een rondetafelssessie is gehouden waar veel van de
77 respondenten aanwezig waren. De visies uit de consultatiereacties lopen uiteen. Waar sommige
78 respondenten wijzen op de geheimhoudingsplicht als leidend motief in deze discussie, wijzen andere
79 respondenten op het 'publiek belang'. Dit laatste laat meer ruimte open voor mogelijkheden om in diverse
80 situaties de geheimhoudingsplicht niet te laten prevaleren. Desbetreffende respondenten wijzen ook op de
81 reeds aanwezige wettelijke mogelijkheden om de geheimhoudingsplicht op te heffen in bepaalde situaties.

82
83 De discussienotitie is opgesteld in opdracht van de Stuurgroep Publiek Belang. Het bestuur ziet echter een
84 belangrijke rol voor zichzelf om te bekijken of er conclusies kunnen worden getrokken n.a.v. de
85 consultatiereacties. Hiertoe wordt een overzicht opgesteld van de hoofdlijnen van de reacties. Dit wordt in
86 een volgende bestuursvergadering geagendeerd voor verdere discussie en eventuele besluitvorming of er
87 aanpassingen in desbetreffende regelgeving nodig zijn (*nieuw actiepunt 2024-01*).

90 5. Advies aanbevelingen kwartiermakers (AB 2024-055, 056 en 057)

92 LV licht toe dat in de Stuurgroep Publiek Belang reeds een eerste bespreking is geweest over de
93 aanbevelingen van de Kwartiermakers uit hun eindrapport. Dit heeft plaatsgevonden op basis van document
94 AB 2024-056.

95 De voorliggende notities AB 2024-055 en AB 2024-057 zijn door het MT voorbereid en doen voorstellen voor
96 de mogelijke rol en actie van de NBA op de aanbevelingen van de Kwartiermakers.

98 Reflectie van het bestuur op deze notitie levert op dat de hoofdlijnen van de voorstellen akkoord zijn – zeker
99 die inzake de planning – maar dat er nog nadere inhoudelijke uitwerking en besluitvorming moet plaatsvinden
100 op de volgende onderwerpen:

102 Algemeen:

- 103 1. Het bestuur is positief over het voorstel om als NBA de rol van 'aanjager' op zich te nemen.
- 104 2. Nader specificeren op welke doelgroepen (geledingen binnen de sector) bepaalde voorstellen zich
105 richten.
- 106 3. De discussie over de onafhankelijkheid én financiering van de NBA valt reeds onder het bestuurlijke
107 aandachtspunt 'governance NBA'. Zie hiervoor agendapunt 6 in deze vergadering.
- 108 4. Vormgeven van communicatie naar leden en stakeholders over besluitvorming door het bestuur én
109 daarna communicatie over de voortgang van diverse thema's en dossiers.

111 AQI's:

- 112 1. Notitie AB 2024-056 constateert dat een vorm van dubbele rapportage (vooral gericht op de
113 datapunten uit het datagedreven toezicht AFM versus de datapunten van de Audit Quality Indicators)
114 voorlopig niet te vermijden valt. Het bestuur onderkent dit maar wenst toch nog eens de volgende drie
115 dossiers naast elkaar te bekijken op mogelijke vormen van synergie: (1) de AQI's, (2) het
116 datagedreven toezicht van de AFM en (3) ISQM1. Naast de meer praktische insteek om synergie te
117 bekijken wijst met name KD er op dat deze drie dossiers minder procesmatig moeten worden
118 bekeken, maar idealiter op een hoger niveau op basis van gewenste *outcome*.die breder gedefinieerd

- 119 kan worden dan de voorgeschreven datapunten. KD wijst er op dat – indien de sector, de NBA, de
120 toezichthouder en de accountantsorganisaties enkel gaan sturen op de voorgeschreven datapunten
121 in de AQI's, het toezicht en de ISQM1 – dit gewenste hogere niveau niet bereikt gaat worden.
122 2. Nader bekijken de reikwijdte van de AQI's; enkel OOB, wettelijke controle of gehele sector?
123 Momenteel richten de AQI's zich enkel op OOB waar de AFM in het datagedreven toezicht zich richt
124 op alle wettelijke controles.
125

Structuur:

1. Transparantie geldstromen (gescheiden winst- en verliesrekening audit versus advies) nadere
127 uitzoeken in hoeverre dit al gangbaar is en of dit de gewenste transparantie oplevert.
2. Reikwijdte variabele beloning bekijken. Ter vergadering wordt aangegeven dat reguliere
129 vergunninghouders deze systematiek niet allemaal gebruiken.

Fraude

1. Haalbaarheid van een expertisecentrum fraude bekijken.

132
133 Tot slot wordt gewezen op de toonzetting van notitie AB 2024-055, deze mag op onderdelen positiever
134 geformuleerd worden.

135 Afgesproken wordt dat de stukken AB 2024-056 en 057 worden aangepast op basis van hierboven
136 beschreven opmerkingen en dat dit onderwerp in een volgende bestuursvergadering voor verdere discussie
137 geagendeerd wordt (**nieuw actiepunt 2024-02**).

6. Governance (AB 2024-051)

141
142
143 KD en CD stellen in notitie AB 2024-051 voor om de discussie over de NBA governance uit te stellen tot de
144 bestuurstweedaagse in september 2024, mede afhankelijk van de voortgang op diverse overige thema's die
145 ook van invloed zijn op de governance. Het bestuur is hiermee akkoord.

146 Bij aanvang van discussie op bestuurstweedaagse zal idealiter een kleine inventarisatie gereed zijn van
147 governance en organisatiewijzen van buitenlandse beroepsorganisaties voor accountants. LV kijkt of het
148 bureau ruimte heeft een dergelijk onderzoek te doen (**nieuw actiepunt 2024-03**).

7. Strategische programma's en projecten

7.a. Rapportage portfoliomanagement (AB 2024-048 en 049)

151
152 De rapportages over december 2023 en januari 2024 worden kort besproken. LV licht toe dat het systeem dat
153 de rapportages produceert momenteel van updates wordt voorzien waardoor de inhoud van de rapportages
154 nog niet optimaal is.

7.b. Duurzaamheid: permanente educatie CSRD (AB 2024-060-061 en 071)

155
156 Aangegeven wordt dat het bestuur in de vergadering van 7 november 2023 heeft besloten om de PE
157 vereisten en de competentieset openbaar te consulteren. Mede op basis van de resultaten van deze
158 consultatie ligt er nu een besluit voor om vier leerinterventies voor te schrijven aan accountants die CSRD
159 assurance willen gaan verstrekken. De leerinterventies staan beschreven op pagina 2 van notitie AB 2024-
160 060.

161
162 AK en CS zijn als portefeuillehouders betrokken geweest bij de voorbereiding van voorliggende documenten
163 en geven aan het gevraagde besluit te ondersteunen.

164
165 Een bestuurslid geeft aan dat er meer kennis over subject matter kernelementen mag worden toegevoegd.
166 Uit de consultatie is echter niet gebleken dat dit nodig is. Temeer daar er vooralsnog een 'beperkte mate' van
167 zekerheid wordt afgegeven bij CSRD assurance. Wanneer CSRD assurance overgaat op een 'redelijke mate'
168 van zekerheid wordt de opname van kennis van subject matter heroverwogen.

169
170 CD vraagt waarom expliciet goedkeuring van het bestuur wordt gevraagd op het gevolgde proces?
171 Geantwoord wordt dat dit gezien het belang van het onderwerp is gedaan.

172
173 Inzake de financiën voor dit project wordt aangegeven dat er nog nadere analyse plaatsvindt in hoeverre NBA
174 ICT e.e.a. kan uitvoeren of dat er bepaalde werkzaamheden moeten worden uitbesteed. Daarom is
175
176
177
178

179 momenteel een begrote kostenpost voor deze fase van het project ad 75K opgenomen, op basis van een
180 faire inschatting.

181
182 Het bestuur spreekt waardering uit voor het vele werk dat door het projectteam is verricht en accordeert
183 vervolgens het doorlopen proces én de uitkomsten hiervan en besluit aldus om vier leerinterventies als
184 bouwstenen voor het behalen van CSRD bekwaamheid voor te schrijven aan accountants die CSRD
185 assurance willen gaan verlenen, conform pagina 2 van notitie AB 2024-060.

186
187
188 **7.c. Programmaplan evaluatie PE-systematiek (AB 2024-052, 053 en 054)**

189 MB en CD zijn als portefeuillehouders betrokken geweest bij de voorbereiding van voorliggende documenten
190 en geven aan het programmaplan te ondersteunen.

191
192 Het bestuur onderkent het belang van de evaluatie en stemt in met het programmaplan evaluatie PE-
193 systematiek zoals beschreven in notitie AB 2024-053.

194
195
196 **8. Lunchpauze**

197
198
199 **9. Arbeidsmarkt**

200
201 Een overzicht wordt gepresenteerd van de diverse onderdelen van de NBA arbeidsmarktcampagne (AB
202 2024-058).

203
204
205 **10. Examenfraude (AB 2024-062 – 067)**

206
207 KD geeft als eerste een update over zijn regelmatig contact met de audit bestuurders van de OOB-kantoren.

- 208 • Inzake de stand van zaken van de onderzoeken bij de OOB-kantoren; alle zes kantoren hebben een
209 inventarisatie gemaakt of zijn hier nog mee bezig. Enkele kantoren zijn reeds bezig met 'hoor en
210 wederhoor' gesprekken. De OOB-kantoren zijn begonnen of zullen binnenkort beginnen met
211 sanctiegesprekken.
- 212 • Inzake de matrix 'examenfraude door accountants'; deze is besproken met de OOB-kantoren en versie
213 1.2 van de matrix ligt vandaag voor met nummers AB 2024-064 en AB 2024-065.
- 214 • Inzake de tuchtrechtelijke opvolging is aan de OOB-kantoren informeel medegedeeld dat het bestuur
215 besloten heeft om de ernstigste gevallen (die nog bepaald moeten worden) tuchtrechtelijk op te volgen
216 d.m.v. indienen van een tuchtklacht bij de Accountantskamer.

217
218 Vervolgens wordt gesproken over de concept brieven aan de OOB-kantoren en reguliere vergunninghouders
219 (AB 2024-063 en 064). Het bestuur maakt hier de volgende opmerkingen over:

- 220 1. De brieven hebben geen bindend karakter. Kantoren zijn vrij om er niet op te reageren of de
221 bijbehorende matrix niet in te vullen.
 - 222 2. De NBA heeft geen zicht op volledigheid van een ingevulde matrix. Om dit te pareren zal nog
223 gekeken worden naar een formulering waarin het kantoor verklaart tot moment van retourzending
224 matrix aan NBA volledig te zijn.
 - 225 3. De brieven krijgen een deadline waarin kantoren worden verzocht binnen een redelijke termijn te
226 antwoorden.
 - 227 4. In de brief aan de reguliere vergunninghouders zal worden gevraagd naar "mogelijke" examenfraude.
228 Eveneens zal in deze brief de zinsnede "goed en snel onderzoek" in de 3^e alinea worden herschreven
229 om de zorgvuldigheid te benadrukken en minder de snelheid.
 - 230 5. In de brieven zal ook gevraagd worden naar reeds genomen eigen maatregelen van de kantoren.
231 Maar dit neemt de verantwoordelijkheid van de NBA niet weg om ook tuchtrechtelijke opvolging te
232 doen op ernstige gevallen waartoe het bestuur in de vergadering van 5 december 2023 toe heeft
233 besloten.
 - 234 6. Expliciet zal worden gevraagd om namen en dossiers aan de NBA te overhandigen van personen die
235 aan de criteria voor 'ernstige gevallen' voldoen – zie hieronder voor verdere discussie over de
236 proportionaliteit.
 - 237 7. Nog nader bekijken aan wie de brief gericht wordt; bestuur, beleidsbepaler, RvC?
- 238

239 Er wordt verder gesproken over de proportionaliteit; wat zijn naar de mening van het bestuur 'ernstige
240 gevallen' waar een tuchtklacht over ingediend moet worden bij de Accountantskamer. Hierbij worden de
241 volgende overwegingen benoemd:

- 242 1. Er wordt op gewezen op dat de arbeidsrechtelijke sanctie van ontslag een forse maatregel is met
243 stevige gevolgen voor betrokken accountant.
- 244 2. Daarentegen wordt er op gewezen dat het bestuur in de afgelopen jaren in overige dossiers (geen
245 examenfraude) ook tuchtklachten heeft ingediend waar soms sprake was van persoonlijk leed van
246 betrokken accountant en waar de menselijke maat uitvoerig besproken is maar geen reden is
247 geweest om een tuchtklacht niet in te dienen.
- 248 3. Tuchtrecht staat los van overige sanctiemogelijkheden op het gebied van bijvoorbeeld arbeidsrecht
249 of civielrecht. Het bestuur overweegt in dit dossier dat de NBA een wettelijke verantwoordelijkheid
250 heeft voor 'de eer van de stand' van het beroep en dat er vanuit de leden en de maatschappij ook
251 actie wordt verwacht van de NBA op dit dossier.
- 252 4. KD informeert dat hij tot nu toe in de gesprekken met de OOB-kantoren voorbeelden heeft gegeven
253 van wat het bestuur vooralsnog als 'ernstige gevallen' beschouwd.
254 Nog nader bekijken of er verschil gemaakt gaat worden tussen equity partners en salary partners.
255 Bedenk hierbij dat niet elk kantoor deze partnerstructuur heeft.
256

257 Afgesproken wordt dat de brieven herzien worden op basis van bovenstaande opmerkingen en overwegingen
258 en – waar nodig – ook de matrix. Een herzien voorstel voor de brieven, de matrix en de proportionaliteit (wat
259 zijn ernstige gevallen) wordt geagendeerd in de telefonische bestuursvergadering van 23 februari (**nieuw
260 actiepunt 2024-04**).

261
262 Het bestuur verleent volmacht aan KD, SV en LV om de externe berichtgeving over de verzoeken aan de
263 vergunninghouders op te stellen. Uiteraard vindt deze externe berichtgeving pas plaats ná verdere
264 besluitvorming in het bestuur op 23 februari.

265
266 Tot slot zal in de tijdlijn (AB 2024-067) nog worden opgenomen wanneer de AFM aan KPMG en de overige 5
267 OOB-kantoren heeft gevraagd onderzoek te gaan verrichten.

270 11. Bestuurlijk operationele onderwerpen

271 11.a. Nieuwe website (AB 2024-033 en 034)

272 Stukken zijn reeds eerder per mail rondgezonden en bestuur heeft in deze schriftelijke ronde de offerte AB
273 2024-034 geaccordeerd en LV gemandateerd om de offerte te ondertekenen.

274 11.b. Proportionaliteitsrichtlijn (AB 2024-069 en AB 2023-499)

275 Dit onderwerp is eerder besproken in de bestuursvergadering van 5 december 2023. In de vergadering
276 vandaag ontstaat onduidelijkheid over de reikwijdte van de proportionaliteitsrichtlijn voor de NBA regelgeving.
277 Besloten wordt om nog geen verdere actie op het bureau te ondernemen of om concept teksten voor een
278 verordening op te stellen, maar eerst in klein comité – KD, LV en AS – met Ministerie EZK te spreken over dit
279 thema (**nieuw actiepunt 2024-05**).

280 11.c. Voorbereiding ledenvergadering 10 juni 2024 (AB 2024-035 en 036)

281 Het bestuur accordeert de concept notulen van de ledenvergadering van 11 december 2023.

282 11.d. Audit Alert WNT (AB 2024-059)

283 Geconstateerd wordt dat dit onderwerp complex is, de verantwoordelijkheid van de accountant onduidelijk en
284 de effecten van invloed zijn op zeer veel controledossiers. Het in notitie AB 2024-059 beschreven voorstel
285 voor een Audit Alert lijkt niet het meest geëigende middel om duidelijkheid te krijgen voor de sector. Besloten
286 wordt dat KD en CS vanuit het bestuur met het Ministerie van BZK in gesprek gaan (**nieuw actiepunt 2024-
287 06**).

288 12. Vanuit de bestuurscommissies

289 12.a. Benoemingscommissie (AB 2024-068)

290 Opgemerkt wordt dat twee voorgestelde herbenoemingen in de Sectorcommissie Asset Management door de
291 benoemingscommissie worden ontraden. De reden is dat deze een 2^e herbenoeming (dus een 3^e termijn)
292
293
294
295
296
297
298

299 betreffen. Tevens wordt opgemerkt dat de Sectorcommissie Asset Management al geruime tijd een
300 waarnemend voorzitter heeft. Voor deze functie dient een vacature opengezet te worden.

301
302 Het bestuur neemt het advies van de benoemingscommissie over en accordeert de voorgestelde
303 herbenoeming uit notitie AB 2024-068 inzake de SCE, CB en Adviescommissie VvV, maar accordeert niet de
304 voorgestelde twee herbenoeringen inzake de SAM. Inzake de voorgestelde herbenoeming van één van de
305 kandidaten onthouden MB en CS zich van stemming aangezien zij persoonlijk bekend zijn met de kandidaat.

306 307 **12.b Juridische commissie**

308 SV informeert dat er een positief overleg met de SRA heeft plaatsgevonden inzake hernieuwde accreditatie
309 toetsingen.

310
311 CS meldt dat er een onduidelijke situatie kan ontstaan als IIA geen kwaliteitstoetsingen bij interne en
312 overheidsaccountants meer uitvoert. MB zal dit bespreken met de secretaris van de Raad voor Toezicht
313 **(nieuw actiepunt 2024-07)**.

314 315 **12.c. Selectie- en renumerationcommissie**

316 - de informatie over hetgeen bij dit agendapunt is besproken, wordt niet openbaar gemaakt -

317 318 **12.d. Audit- en Riskcommissie (AB 2024-050 en 041)**

319 LV informeert dat per 1 februari jl. een interim senior en junior controller zijn gestart. Hiermee is op korte
320 termijn de overdracht van werkzaamheden van de huidige controller naar de twee interim controllers
321 geborgd. Dit is van belang voor opstellen jaarrekening 2023. Het bureau zoekt in de komende tijd een
322 structurele oplossing d.m.v. opstarten werving senior en junior controller.

323
324 CS geeft aan dat notitie AB 2024-041 de opvolging van de punten uit de Management letter 2022 beschrijft.
325 De Management Letter 2023 wordt eind februari in de ARC besproken en daarna in de bestuursvergadering
326 geagendeerd.

327
328 LV meldt dat de CEA de begroting 2025 heeft opgesteld met een stijging van + 17% t.o.v. 2024. De CEA
329 dient de begroting – tezamen met een zienswijze van de NBA – in bij MinFin. LV heeft bij de CEA
330 aangegeven dat de NBA deze stijging van de CEA begroting niet kan absorberen in de eigen NBA begroting.
331 Het bestuur is het eens met dit standpunt. Besloten wordt dat deze zienswijze van de NBA op schrift wordt
332 gesteld en ondertekend wordt door KD en CS. Daarna afwachten of MinFin hier aanleiding in ziet om gesprek
333 te initiëren of actie te nemen.

334 335 336 **13. Overige aangelegenheden**

337 338 **13.a. Reflectie op genomen en te nemen besluiten**

339 Geconcludeerd wordt dat in de vergadering constructief overleg is gevoerd en dat met name bij het
340 onderwerp examenfraude verdere stappen in de gedachtenvorming zijn gezet.

341 342 343 **14. Rondvraag**

344 JR meldt dat hij door SRA is gevraagd voor de functie van reviewer (kwaliteitstoetsers). Aangezien hij deze
345 functie ook bij de Raad voor Toezicht vervult is dit geen probleem. Reeds eerder is namelijk afgesproken dat
346 JR daarom niet in de juridische commissie plaats kan nemen en tevens – mocht een toetsingsdossier waar
347 JR als toetsers bij betrokken is geweest – op de bestuurstafel komen, dat JR zich dan van stemming onthoudt.

348
349 Verder zijn er geen vragen of opmerkingen voor de rondvraag.

350 351 **15. Sluiting**

352 Niets meer aan de orde zijnde, dankt KD allen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 15.51 uur.

353
354 Aldus vastgesteld in de bestuursvergadering van de NBA d.d. 5 maart 2024

355
356 Kris Douma
357 voorzitter

Erica Steenwijk
bestuurssecretaris